

העורך הראשי: אורי אבנרי

ראש המערכת: שלום כהן

עורכי-משנה: דוב איתן, ברוך נאדל, אורי סלע

עורך כיתוב: עורך תבנית: איתן נברלי

הכתב הראשי: עמנואל פרט

הכרי המערכת: ישראל ביבר, ניצה נבי, לילי גלילי, רותי ורדי, דוני זוהר, אברהם חמון, אופקר מאור, שבתי לוי, משה לשם, אביבה סמו, עמוס קינו, שלמה קרן, סילבי קשת.

הציר: שמואל כרור, מנהל מבצעים: שלמה אורי

עורך דפוס: אריה אריאל

מנהל מעבדה: נגור רוזן

רח' גליקסון 8 תל-אביב. טל 26785. טלפון 26785. ת.ד. 136. המוציא לאור: העולם הזה בע"מ. דפוס ישראל בע"מ, ת"א טל. 23204.

אין המערכת אחריות עבור תוכן המודעות. מלבד עבור פרסומי המערכת. תחת הכותרת "דו"ח לצרכן", "דו"ח לכושר", "דו"ח לבריאות" וכו'. המכונה "דו"ח לכושר" כולל נבחרות עניינים. המודעות מפורסמות בלתי-מסוימות. אין המערכת אחראית לתוכןן ולא דעות המופיעות בהן. המערכת אינה מקבלת שום צורה של תשלום.

העתון הנקרא ביותר במדינה

21.6.72

עכשיו, אחרי שהמערכת הגדולה בחיפה נשתקקה (לפי שעה, על כל פנים), דומני שהגיע הזמן לומר כמה דברי סיכום בדעה צלולה ומחוקק להטריח. הני קוראים בשאלונו במכתבים פרטיים: מדוע נטפלו דווקא לאבא חושי? האם הרגינו אותנו אישית? האם רצינו "לדפוק" אותו? האם עיריית חיפה היא המושחתת היחידה בארץ? האם רצינו להילחם במפא"י?

מעולם לא היתה לנו שום טינה אישית נגד חושי האישי. כמעט ההיפך הוא הנכון. לא היה ראשעיר אחר אתו קיימנו יחסים כה ידידותיים בעבר כמו עם חושי. כל עוד סברנו כי מפעלו חיובי כולו, או אפילו בעיקרו, שמחנו לשתף פעולה עם איש שהוא גאון-שליט-סומת כמו חושי. אולם כשהתעמקה חקירתנו, ולעיינינו הצטיירה תמונה הולכת, לא היתה לנו ברירה אלא להקריב את היחסים הידידותיים על מזבח התובנה העיתונאית. לא עשינו זאת בשמחה. ידענו מה רב כוחו של המנגנון החושיסטי. לא השלינו עצמנו לרגע שנועד לנו כאן נצחון קל או מיהר או בטוח. אכן, עיריית-חיפה אינה יחידה בשחיתותה. לרוע המזל, כמעט כל העיריות בארץ מושחתות בצורה זו או אחרת, ובמידה גדולה פחות או יותר. התכונה המיוחדת לחיפה היא אחרת. בכל עירייה קיימת השחיתות למען השחיתות. בחיפה השחיתות היא מכשיר פוליטי, והיא אחת-תאומה של הטרור.

עיריית מוסאיימות אחרות מעוררות שאט-נפש. ואילו התהליך שהתקדם בעיריית-חיפה הטיל פחד ממש. כשי כן נוצר הגרעין לתופעה פוליטית חדשה לגמרי בארץ: מין פאשיזם-בויער אנפין בנוסח חואן פרון ו"כל אנשי המלך", העומד על שתי הרגליים של השחיתות והכפייה. המעלה ושאר הגאנגסטרים לעבדים נרצעים, שאינם יכולים לברוח ברוך-מכלי להינסך ישר לביית-הסוהר. תופעה חדשה זו הטילה את אימתה על מפא"י כמו על כל שאר המפלגות הישנות. גילויי העוול הזה לא באו לפגוע במפא"י, אלא להיפך, להעמידה על הסכנה. אין ספק שלא רק אותם חברי-מפא"י האנאנים שסיפקו לנו אינפורמציה חיונית, יסודית, אלא גם רבים אחרים בצמרת המפלגה, ראו את הברב בעיני יפה. אולם למפלגה עצמה לא היה האומץ לקטוע את האבר הנגוע. תחת זאת התייצבה לצידו של חושי, קיבלה על עצמה את האחריות לתעלוליו. מאותו רגע הפכה המערכת נגד חושי לפגיעה במפא"י — באשמת מפא"י עצמה. דומני שהיא שלמה את המהיר ברבבות קולות אבוים ברחבי הארץ, ובאבדן סיכויה בעיריית תל-אביב. אבא חושי אכל בשר, ושני גולדה מאירסון קהו.

מטבע הדברים, בשעת חקירה כל כך מקיפה כמו גילויי העוול הזה בחיפה, מעורבים בדבר מאות אנשים. אולם אם קורה ובהמשך החקירה מתברר כי בלטה המאבק נגד בטעות איש פרטי שידו לא היתה במעל, יהיה זה אך הוגן שעתון המפכ"ד את עצמו ואת קוראיו יודיע על כך בפה מלא. כך קרה ביחס למהנדס-הבנייה העירוני יוסף כהן, שהואשם בכך שהיתה לו טובת הנאה פרטית מן העסקים המזורים של קרן ראש-העיר, וכן נאמרו כלפיו עוד דברים, אשר לאחר בירור נוסף הוברר בעליל כי אין יסוד להאשימו בהם. על כך, חובה מוסרית היא בעיני להודיע לך זאת, ואני רוצה לפרוע חוב של כבוד בהביעי את צערנו הכן על כך.

פולחן החושים נשבר. הילת-הקדושים של חושי כבתה לעולם. הוכח כי במציאות הישראלית גם השחיתות והטרור אינם רגילי של ענק, אלא אך כרעי-תרנגולת אשר יד האמת תצלה לשברן. לשתים מתפנה שדה-הקרב מחללי שני הצדדים. זכריה פרייליך, סגל החושים המבוער ביותר, נפרד מן העירייה (לפי דרישת שותפי הקואליציה החדשה של חושי), קיבל פיזיים שמנים ומשרה שמנה עוד יותר בסולל-בונה. ואילו סגנו, יוסף צרפתי, שהצטיין באומץ-לבו בשעת החקירה נגד פרייליך, התפטר את אף (לפי דרישתו של אבא חושי), לפני שהטמנה הגנדיה החושיסטית לילה לפגוע בו. והשאלה היא: האם ילמדו מנהיגי מפא"י את הלקח כי יזכו להערצת קהל אם ירהיבו עוז להוקיע את השחיתות אף כשהיא מתגלית בשור רותיהם; או אם יעדיפו את הדרך הקלה אך היקרה וקצרת-הראי של חיפוי וטישטוש הנגעים.

מכתבים

הצלת אלוהים מירידים במאמר, "הצילו אותנו מירידים" (העולם הזה 1937) טוען אורי אבנרי כנגד דברי הרב בישראל על הקשחת ליבם לנבי הפליטים הערביים. בשאלונו: "הוכח היתה הם ישראל? הוכח היו נושאי שם אלוהים?" מנלה אני את חוסר-דרישתו

בארקב בשעתו, כי המקום הרגיש ביותר של היהודים הוא הכיס?

"דבר" בעת
מאז הרהיב דבר עון כנפשו לרמוז בצורה שפלה כי העולם הזה שם פצצה לעצמו ויזכר את חייהם של עשרות ירירי הבית, חיובית למכת הנגד של העולם הזה. התאבדות מרות וכבר השתכנעתי שאין לכם דב להשיב מלחמה שקעה בנורה העיקרית. מאמרכם על חיים שורה. (העולם הזה 1938) ניהם אותי. לא היהתם, אבל עשייתם עבודה יסודית.

ישראל מירסקי, חיפה
איר עתון המכבד את עצמו מחזיק עורך ראשי כמו שורה? איפה הנבול?

מרים טאובר, ירושלים
אכן, לכל "דבר" יש גבול. ...התרגונו מאד על תוכן הכתבה נגד עמנו שאני מאמין בדרך כלל לרבריו. אולם נהניתי מן הכתיבה. כמה שימושים מצאתם למילה "דבר"?

יוחי תורן, טבריה
להנאת הקורא תורן, שימוש נוסף: פתי יאמין לכל "דבר". קיימתם את המצוה: רכב על "דבר" אמתי (תהילים מ"ה).

שמואל בראל, פתח-תקוה
וכן: המניי יפלא כל "דבר" (תהילים ל"ב). וכן: השחיתים ללא "דבר" (תהילים ו'). והני פירוש השם שורה מתוך המלון השימושי לפשט העברית האש יורה נזר: שורה (שין ימנית) — צורה, איוב, מבקש רעה ל... שורה (שין השמאלית) — שליט, שולט, מושל, כשמו, כן הוא.

ז. ספירטואליסט, חולון
זהב הנגב
נפלא! עצום! מאורע בעל משמעות עולמית, מעשה נבונה שאין דוגמתו! לא פחות מאותה-נבונה מועיל לאותם, "נערי זהב" תל-אביבים ש' ויתרו, פשוטו כמשמעו, על ריקותם וקולונע ויררו 45 (1) ימים לטיול בנגב. (העולם הזה 1937) ולא די בכך, אלא שנוסע על התלחות הרבות היו גם בשמש וניצלו ממש

אם לשם כך מקושר העתון שלנשה עמודים, כמה חוכמות צידו הוא להקריש לאנשי עירודי, רביבים ודומהם?
יוסף אלמוג, תל-אביב
צינתם שרק נערה אחת השתתפה בטיול מרתק זה. האם אין זאת הוכחה לחוסר דם של הנערה העירונית הישראלית?

רבי"ט משה כהן, 280224, צה"ל
...ו ירידה עלמנה לראות את הנגב, לנבני במהירות בניפים ולהלכש פנים ביוכל בכניו ויבועי קאוביו — פשע על פשע, או: סנוכיום רודף סנוכיום.

ארו כ"ץ, עין-שמר
קולומבוסים יצוקיזה יררו לנגב במסע קשה ומפוד. שיי המאמץ הנפני והנפשי כאחד! מרוע לא תפרסמו את קורות חייהם ושאר מעשי נבחרתם? מניע להם! סוג כזה היו ארכעה ימים בנגב!

אבישי, אר"ש
התלמוד מוד המורה
העולם הזה (1937) פרסם מכתב מאת יוסף לוינר תחת הכותרת, "הכה בשמן". מבלי להיכנס לפירוט הרגיו רוצה להשיב למר לוינר, שהוא אכן, מורי להיסטוריה בכתה השביעית: אסור לנו לתת חופש רב מרי לערבים ויש לקיים עליהם חוקי בירוד. אנו ערבים במשתה במצב כזה שיקי לחשוד בכל ערבי במשתה פעולה עם אחיו שמעבר לגבול אל לנו להיות נרבים כלפיהם. עדיין טוב מצבם בישראל עשרת מינים ממצב היהודים בארצות-יהם. אותו דבר אמור לנבי הקומוניסטים.

השמע כרובים שיתקומם אדם ויבוע דעות נגד השלטון וישראל זמן רב כשראשו על כהפיו? בארץ — בכל הזמנות מבימים הם את הערבים נגננו, מוציאים דיבת-הארץ רעה ונהנים מחופש עתונות!
חגי קולוב, קרית-מוצקין
...נראה שהארצות השכנות שאנו קשורים איתן בחבלי הנורל של שלש האחריות שבטראגדיה היונית (הזמן המקום והעלילה) הולכות ו' מתרחקות מאפוסורפוסתו של הרוד סאב. בעוד אצלנו נוכר הקול הדרוש התקרבות נוכפת אל המיסיה ה"גלובאלית" של אכירי האנטי-סובייטיים התומפני, דבר המאיים להפוך את ארצנו לקוריאא שנייה.

התפקיד המוצב לפנינו הוא. איופא. מניעת התפתחות הדת-אסון, עלידי ליכור לאומי רחב של כל הכוחות השחיתות המוכרת עוד לא הפכה אותם לנכודים בהכרח!
יוסף לוינר, קרית-תיים
בשר זרם
בכתבתם על הנשיא המודר של ארנטניה. היאן פרו (העולם הזה 1937) שכחתם לציין כמה מעשים אשונים עשה בימי כהונתו: (א) בשנים שהיה מחסור בכשר בארנטניה, הרשה לייצא בשר ל' ישראל. (ב) הוא ואווה פרו עזרו למאכבה של ישראל כשטח הסוביאלי. (ג) פרו הצליח לפתור את הבעיה העתקה ביותר בעולם ללא אמצעים משטרתיים.

פנחס שורר, טבריה
אי תסתכל בוקנקן
נהינו לקורא נרשון שטרן (העולם הזה 1938) שהוא יכול לתלת: את הזקן שלו על המכבד לעומת זקנו של בודרוי (אבל שהמסמר יהיה דפוק על קיר מחסן הטרנסאומת).

לאה לור, כפר-איתא

עמד סופה להילחם כך. "הורי אנו מיטריכי לרעה כי הערבים ככללם לא השלימו עמנו וגושאים עיניהם תריר לסיכוב שני.

ועל השאלה: "הוכח היו נושא ששאלותיהם שתפקידם היה להטיף למידת-החיים." יודעים אנו מן התנ"ך, כי בשעה ששאלו חמל על אנו אמר לו שמואל: "קדע ה' את מפלכת ישראל מעליך היום." מכאן, שבכל הקשור בקיומנו ה' לאומי אסור שמירת הרחמים התפוס מקום נרחב למדי, שהרי השארת בוציחצפע כמה כנידול צפע הרש, ובדברים האמורים ברכוש הנטוש, אינו בעיה נתלתה ככאן לנבי נושא-יהדת? השקפת הרת המבטמת על הכתוב בתנ"ך מורה: "וכל אשר תהיה בידך, כל שללה תבון לך ואכלת את שלל אויבך."

שמואל זילברשטיין, גבעתיים
...כאשר אתם מנסים לשוחר את עצמכם מבבלי האינוחיוציה הדתית בישראל, אתם דומים ל' נולידר ברוך הענוים, השחרור אולי יבוא פעם, כעתיד הרחוק, אבל לא אנתנו נוכח לאכול מן פירותיו, כי אנו הנוני דורהמבדר שנועד לשרת את הארץ, הוא ולמות בה. אנתנו עבדים ל' רעיונות שמנהיגו הנוכחים למחזותיו בעבר ו' בהווה.

כבר נמאס ל' לחיות למען החרות הכאים!
ישראל ברדג, תל-אביב
...מקור השחיתות בארץ אינו ברכוש הנטוש. הוא מצוי בליבות אנה שתפקיעו אותו. איני נמנה עם שומרי המסורת הארוקים. אני מאמין שהאלוהים נמצא בליבו של אדם ולא בתפאודה שהוא בונה מסביבו. עלינו מוצא אני זכות לומר שלא נצונו הדת בלבד הם אלה החייבים להשמיע את דרישת המוסר, כנביאים ולהכריז אלף הכבלות. דרישה זו שלך צריכה להיות מובנית אל כל שכבות העם. על מפלנותיו, רכבונו ושביו אור היושר שנתר בתוכו.

התפקיד אינו רק להציל את האלוהים מידו נשאי כל שמו לשוא, אלא להציל את האלוהים מידו כל אלה המתימרים לשאת מלכו בלככם — מכל הצדק — תמים ולא-תמים כאחד. אין תפקיד קדוש יותר מזה.

אברהם קרביץ, חיפה
אם לאורי אבנרי כאובה בעיית הפליטים, אי לי כאובה אלף בונים בעיית ההסתגלות והרצה שרק הפליטים מבצעים אותם בזהותם של כמה מתושבי המועד בארץ. האם רשאי אורי אבנרי לדרוש מאתנו לעשות ניסוח על דמם של אחים. איש רבועית הדת, כלומר, לאנשי הרת שי הכבו אותה למפלגה — צדק הכותב. כל אותם אנשיהם מרתם היחידה היא לשבת בכוכת או כעירייה. והם נושאים את ש' לשוא. לצורך זה לא צריך לערוב כעניו את בעיית הפליטים.

כרמלה פרץ, ירושלים
אחרי הלען על הדתיים, המניע כמעט בכל ליון העולם הזה, מתפלאים אתם איפה מרתם הרחמים של אנשי הרת בישראל לנבי הפליטים הערביים?

איפה מידה-הרחמים שלכם לנבי אנשי הרת? **שמחה אפל, נכה**
משלחמת-השחרור, המתחייב

המאמר היונה עזות נאמנה על אבנרי נמנה עם בונ הכופרים החוטאים ומתיאיים. די בי כותרת המאמר — "הצילו אותנו מירידים" — כדי לנשע על נקלה כי כתב אותו אחד מצאצאיו של ירבעם בירנבט. אכן, מר אבנרי, וכו המכודר הוא באיזה חכר שלך, שמתנו לו פח אותם אנשי הש"י השפלים? הלא הרשעה כמה מנוחכת ו' מלאת אירוניה אותה קריאה ס.א.ס. שלך, "הצילו אותו!" רבך התמלא פתח מחלה על אלוהים. אבנרי, מה?

בכשרון המתיבה שלך ערבת את היוצרות ו' השבת שמרוב עצים אי אפשר לראות את היער. כלומר, את כפירתם כאלה אחד, ואם בכל זאת מלא אבנרי אמונה. כי התימיר לצדך, כביכול, משהו לאלוהים, אב כבר ממשך הוא לחיות כעירייה המוטעית — הרי שהרוב נבע לא מ' אהבת מרובי, אלא משנאת המן.

"כה למים"
מסתייגות של העולם הזה (1938) נגד עמירתו של ב. ניי. לפני הנשיא כשדורו בכיסיו מבוסס

בן-גוריון ובקרבים בשרה-בוקר

על איהכנה יסודית. אם תתעמקו בכל תמונותיו ע' בניגוניו, מאי ירד לשהדבוקר, תיחובו לרעת כי תחבית שתי יריו לכיסים הפכה אצלו לכרעה הספירטואלי. אפשר להשתוה להרבת הוד אצל מוסוליוני, או הרמת הגרונף אצל סטאלין. איני הושב שתינו את בניגוניו. לכן מוטב ללכת בדרך ההפוכה. איני מציע להפוך את כיוון יודים לכרעה הנאיבית כלווי המלים: "כה למים!" במסוב: "כה לחי!"
רפאל מורי, רמלה
הסבור גם הקורא מורי, כמו נגד-המנדט